

Posamezne številke: Ra-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
dnevno naslednjega dne ter stane
mesečno po št. 10.—, za ino-
stestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkanišnice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezne številke: Ra-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. 313 poštneokrajni ra-
dum št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odziva. — Kopirski se ne vršajo.

Leto: III.

Maribor, petek 4. avgusta 1922.

Številka: 174.

Napadi na parlament

Zagrebska »Riječ« je v daljšem
uvodniku odgovorila »Slobodni Tribu-
nu« na članek »Parlament bez mora-
la«. Ker tudi naši opozicijski listi
neprestano godrnjajo čez parlament,
pozabljajoč na Masarykove besede, da
parlament ne more biti boljši kakor
volilne mase, prinašamo v izveščku iz-
vajanja »Riječi«.

Popolnoma pravilno je — pravi
»Riječ« — da je treba ožigosati posa-
mezne poslance, če so v raznih vpraša-
njih neresni in če ne sodelujejo aktiv-
no pri delu v skupščini. To pa ni samo
mizerija našega parlamenta; na tej bo-
lezni so bolni vsi parlamenti in vse de-
mokratije. Poslance voli ljudstvo, kile
prerad podlež demagogiji in ki ga
presepe simpatična gesla, da ne vpra-
ša, kako moralno kvalifikacijo ima
kandidat. Večkrat pa ljudstvo niti ne
more presoditi, kateri človek je dober
in kateri slab. To se vidi šele naknad-
no. Nasprotno stranke imajo priliko,
da ljudstvu pojasnijo delo od ljudstva
izvoljenih poslancev. Družba, narod
daje v parlament to, kar ima; nesreča
daje v parlament to, kar ima; nesreča
demokracije je, da večkrat ne daje
najboljšega in najboljših. Nihče pa ni
na pravice, da bi celemu parlamentu
vtisnil pečat nemorale, ker se doslej še
noben parlament temelje na splošnem
volilnem redu, ni izjavil za nemoralno,
ker bi v tem trenutku prelomil palico
nad samim seboj.

Nasemu parlamentu se prigovarja
aranžman z muslimani in razveljav-
ljanje komunističnih mandatov. Aran-
žman z muslimani je navadna politič-
na transakcija, kakršne se dogajajo
povsod in v vseh parlamentih, ker no-
bena stranka ne vstopa zato v vlado,
da bi ne izvršila niti pičice svojega
programa. Če izključimo take aran-
žmane, tedaj so parlamentarne koali-
cije sploh nemogoče. Gre zgolj za to,
če so ti aranžmani v državnem, social-
nem in moralnem oziru pravilni. Če se
je privolilo v to, da dobe muslimanski
begi odškodnino in da za to ceno sode-
lujejo v vladni koaliciji, tedaj to ne
pomeni, da bi bil režim nemoralen in
nemoralen tudi parlament, kakor tudi
ne, da je ta reč sama na sebi nemoral-
na.

In komunistični mandati? Komuni-
stični poslanci so bili angažirani v za-
rotah, ki so imele namen umori-
ti komunistične politične na-
sprotnike v parlamentu in na
vladi. Ti njihovi nasprotniki so ravno
tako narodni poslanci. Kot žrtev je
zarote je padel narodni poslanec in mi-
nister Drasković, nadaljna žrtev pa bi
naj bila cela naša država, morda tudi
glave in imetje onih, ki danes pšejo o
nemoralnem parlamentu. Vse to bi
se naj dovolilo, ne da bi se kdo branil;
država bi naj postala plen razdivjane
mase. In sedaj je nemoralno, če so bili
ti poslanci poklicani na odgovornost in
izročeni sodiščem, da jih sodijo in da
je bila razpuščena stranka, ki je imela
na programu vse grozote boljševiškega
režima.

Res je, da se je zmanjšalo število po-
slancev, vendar pa je to manjše zlo,
kakor da bi skupina poslancev pod za-
ščito imunitete z zažgano bakljo širila
po državi revolucijski požar, ki bi uničil
vse vrednote. Obznana je stvar rešila
v enem trenutku, brez krvi in brez
pretresljajev v državi. Mar to pomeni,
da je parlament nevtralen?

Dogajajo se tudi pretepi v skup-
ščini. Če je to dokaz o nemoralnosti
parlamenta, tedaj je naš parlament —
moralen. Teh pretepi je bilo dovolj v
vseh parlamentih in jih ne bo manj-
kalo tudi v bodoče. Treba je podvzeti
proti izgreznikom stroge mere, da bo

Dr. Kukovec za naše prekmurske meje.

Maribor, 3. avgusta 1922. Po-
slanec dr. Vekoslav Kukovec se
je danes nujno obrnil na ministra za
zunanje zadeve dr. Ninčiča, da dobi po-
jasnilo, koliko je resnice na tem, da
obstoja nevarnost, da se odcepi Spod-
nja Lendava s sedemnajstimi vasmami

Potek dogodkov v Italiji.

Rim, 2. avgusta. (Izvirno.) Polo-
žaj stavke se ni mnogo izpremenil. Po-
samezni listi, ki so danes izšli, poročajo
o praskah v Barju in Timolli, kjer
so ubili delavci nekega fašista. Na več
krajih je stavka prekinjena. Vlakovski
promet vedno bolj narašča. Največ po-
zornosti se posveča ultimatumu fašis-
tov na vodstvo stavke, v katerem gro-
ze z represalijami. Ultimatum poteče
o polnoči. Fašistovski poslanci so od-
šli v svoje volilne okraje, kjer priprav-
ljajo protiakcije.

Rim, 2. avgusta. (Izv.) Fašistovski
glasilo »Patria« je izdalo posebno šte-
vilko, v kateri poziva industrije, naj
odpuste vse stavkarje, ker je dovolj
delavcev, ki bi hoteli delati. Hkratu po-
ziva fašiste, naj bodo pripravljeni v
sredo opolnoči, ker bo po poteku 48ur-
nega roka treba nastopiti proti stav-
karjem z najstrožjimi represalijami.

Razvoj gospodarske krize v Nemčiji.

Berlin, 3. avgusta. (Izvirno.) »Der
Tag« doznava, da se namerava vsled
katastrofalnega padca nemške marke
ukiniti ves devizni promet nemške
za reparacijska plačila, za katera raz-
polaga država, le z poznatimi devi-
zami.

Ostre devizne odredbe na Madžarskem.

Budimpešta, 2. avgusta. (Izv.) Da-
jo bankovcev devizno centralo ter o-
mejiti promet z devizami in valutami
Tozadevna naredba bo izšla te dni. N
borzi je že od jutri naprej ves promet
z valutami in devizami ustavljen.

Velikanski požar v Budimpešti.

Doslej precenjena škoda znaša nad eno milijardo kron.

Budimpešta, 3. avgusta. (Izv.)
Krog 10. ure ponoči je izbruhnil v skladi-
šču neke strojarne požar, ki se je
kmalu razširil na sosedna poslopja.
Škoda se cenil na več sto milijonov K.
Zgorelo je dragoceno umetno pohištvo,
namenjeno za Belgijo, ki se cenil na
100 milijonov K. Nadalje popolna o-
prema za neko gledališče, več vago-
nov komikalij, drož, zdravilnih zelišč,

žvepla, tekstilnega blaga, olja in dru-
go. Največjo škodo pa trpe begunci iz
zasedenega ozemlja (?), ki so imeli tu
vskladščeno nad 50 vagonov pohištva.
Skupna škoda se še ni ugotovila, raču-
na pa se, da znaša nad eno milijardo
kron. Kako je ogenj nastal, še ni po-
jasnjeno. Sumi se, da ga je zanetila
zločinska roka.

PRINCO JURIJ SE POSVETI GOSPODARSTVU.

Beograd, 3. avgusta. (Izvirno.)
V torek je došel v Beograd princ Ju-
rij. Kakor se govori v poučenih krogih,
je njegov prihod v zvezi z ureditvijo
vprašanja njegovega stališča kot čla-
na vladarske hiše. Njegovi prijatelji
pravijo, da se namerava princ Jurij
stalno naseliti v Jugoslaviji ter se ba-
viti z gospodarstvom na svojem po-
sestvu.

DIJAKI ZAGREBSKE TRGOVSKE VISOKE ŠOLE V BEOGRADU.

Beograd, 3. avgusta. (Izv.) Dija-
ki zagrebske visoke šole, ki potujejo z
dovoljenjem naučnega ministrstva v
industrijske centrale naše države, Če-
škoslovaške in Nemčije, so večeraj do-
šli v Beograd, kjer so položili na
grob neznanega junaka krasen venec.

NAŠ SOPLJSKI POSLANIK ZOPET NA SVOJEM MESTU.

Beograd, 3. avgusta. (Izv.) Naš
poslanik v Sofiji, Rabič, ki se je te dni
mudil v Beogradu, se je danes vrnil v
Sofijo.

DISCIPLINARNA PREISKAVA PROTI DR. STOJKOVU.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Glasom
poročil iz Beograda je bil veliki župan
v Bački, dr. Stojko po naročilu namest-

nikla notranjega ministra dr. Kuma-
nudića suspendiran od službe ter se je
proti njemu uvedla disciplinarna pre-
iskava.

RUSKI DIJAŠKI DOM V BEO- GRADU.

Beograd, 3. avgusta. (Izv.) Beo-
grajska mestna občina je prepustila
ruski zvezi in ruskemu rdečemu križu
v Beogradu stavbišče tik tovarne za
vžgalice. Tam nameravajo Rusi zgra-
diti ruski dijaški dom in postaviti ba-
raka za ruske begunce, ki potujejo
preko Beograda.

NOV OSEBNI PARNIK.

Zagreb, 3. avgusta. (Izv.) Paro-
brodno društvo »Oka« je kupilo te dni
v Nemčiji nov osebni parnik za dva-
najst milijonov mark. Parnik dospe
začetkom oktobra v naše vode ter bo
vozil na progi Kotor—Dubrovnik in
Kotor—Bar.

BORZA.

Zagreb, 3. avgusta. (Izvirno.) Pred-
borza. Pariz 27.50, Curih 63, London
14.90, Berlin 41, Praga 822, Dunaj 58,
dolarji 328, Budimpešta 12½, Italija
1495.

Curih, 3. avgusta. (Izvirno.) Pred-
borza. Pariz 43.05, Zagreb 1.55, London
23.39, Berlin 0.64, Praga 12.80, Dunaj
0.01, žigos. krona 0.01½, Newyork
526¼, Italija 23.90, Budimpešta 0.17½,
Varšava 0.05.

manj takih obžalovanja vrednih po-
javov.

Končno prihaja list do sklepa, da je
najbolje razpustiti parlament in razpi-
sati nove volitve. Vprašajmo se: ali je
to zdravilo? Volitve ne bodo odpravile
politično dovoljenih aranžmanov, ne
bodo pa tudi preprečile afer kakor je
Savić-Benihova in tudi zausnic ne bo
manj v parlamentu. V parlament bo
zopet prišel Benin, a morda tudi še
hujši od njega. Zdravilo leži nekje dru-
gje. Zdravilo je v razširjanju prosveto
ne le v šolah, temveč tudi v politični
borbi. Ljudski politični shodi, ki jih
prirejajo politični voditelji ali narodni
poslanci, naj bodo ljudstvu prava poli-
tična šola za vsa vprašanja, ki zani-
majo javnost, ne pa shodi razuzdane
demagogije, laži in obrekovanja, fraze
in potvarjanja. Kako mnogi politični
voditelji postopajo z ljudstvom, ni tre-
ba razlagati na dolgo in široko. Kriv-
da za nivo parlamenta leži v naši
družbi, leži v naši metodi politične bor-
be, leži v spoštovanju ali nespoštova-
nju naše inteligence. Ali smo to našo
metodo, to naše umevanje izpremenili
sedaj izza ujedinjenja? Nismo, da, celo
poslabšali smo. V tem oziru so izzemši
redke posameznike vse stranke enake,
na tudi one, ki danes napadajo naš
parlament.

Ne generalizirajmo vedno vsakega
pojavnost in ne pišimo tako, kakor da bi
se nahajali v vlogi slabih agitatorjev
med — volilci.

Lloyd George in ev- ropska politična situ- acija.

Ker je rešeno vprašanje italijanske
vladne krize, ni več nobene zapreke
za sklicanje londonskega sestanka. —
Lloyd George si je res zaslužil epite-
ton ornans: največji optimist med ev-
ropskimi državniki. Ta naziv ni sra-
moten, ampak je na čast i Lloyd-
Georgu i anglosaški rasi, ki vodi poli-
tiko evropske obnove v znamenju opti-
mizma. Optimizem rodi zaupanje v sa-
maga sebe, veselje do dela in dalje iz-
glede za bodočnost. Pesimist stre pali-
co nad samim seboj in se odpove pra-
vici do uspehov. Lloyd George ni pri-
jatelj Slovanov in njegov politični ra-
zum ne zadene zmeraj prave smeri.
Njegovo mišljenje o Slovanih je eno-
stransko, ker anglosaška rasa iz raz-
logov, ki tiče globoko v njenem men-
talitetu in njenih tradicijah, sploh tež-
ko umeva slovansko psihologijo. Toda
eno mu moramo priznati: Lloyd Geor-
ge ima veder pogled na svet in je da-
leč od vsake skrajnosti: ni niti rajejo-
narec niti fanatik kake socijalistične
ideologije. Njemu je politika diskusija,
ne pa dogmatika. Način, kako Lloyd
George rešuje politična vprašanja, je
lahko predmet kritike, nesporna pa je
njegova dobra volja in pristna anglo-
saska značajnost. Nobenega dvoma ni,
da so interesi slovanskih držav skoraj
paralelni s francoskimi političnimi in-
teresi, dokler je nemško in rusko vpra-
šanje v takem stadiju kakor je danes,
obžalovati pa moramo, da Francija da-
nes nima politika takega stila kakor je
Lloyd George, Konferenca v Genovi in
Haagu pomenita stvarni neuspeh, v
idejnem oziru pa sta vendarle korak k
razčiščenju. To razčiščenje je danes
še v prvih začetkih, pokazalo pa se
je, da je neizogibno in nujno. Politične,
gospodarske in finančne razmere so ta-
ko obupne, da noben državnik in noben
narod ne sme zariti glave v pesek ka-
kor afriški noj, češ mene se stvar ne
tiče, plavaj, čolnič, kamor te nosijo
valovi. Problem gospodarske in finan-
čne obnove se tičejo v enaki meri vseh

držav, velikih in malih, zmagovitih in premaganih. Tu je treba najti skupen modus vivendi in skupen ključ k rešitvi osnovnih vprašanj, za katere je vsak narod zase preslab. Razčističenje je tedaj realna potreba, ki se ne da zanikati s tem, da ni izvedljiva v enem letu in v 2-3 poskusih. Lloyd George hoče evropsko situacijo razčistiti; na naših odločilnih činiteljih je leželo, da zavarujejo naše interese tam, kjer je treba in da pomagajo Lloyd Georgeu tam, kjer je njegovo delo tudi v našem interesu. Zato je potrebna politika jasnih načel in prostih rok.

Razvoj mednarodne politike, ki se zaveda dotika tudi naše države, ne sme ostati na mrtvi točki, zato se pa javnost tudi ne sme udajati pesimizmu, ki vodi v nihilizem in anarhizem. Vsi današnji pereči problemi se bodo morali reševati na pozitiven način in z herojskim naporom. Rusko in nemško vprašanje se ne da enostavno zanikati ali odložiti ad calendas graecas. Rusija je navezana na Evropo in Evropa v veliki meri na Rusijo. Nemčija zavzema v Evropi centralno lego in je država dela in nespornega gospodarskega pomena. Zato ni vseeno ne za Francijo in ne za srednjeevropske slovanske države in za Jugoslavijo, ali bi se dalo z vzajemnim evropskim sodelovanjem preprečiti propadanje Rusije in rastoče nagibanje Nemčije v reakcionarno smer. Ni res, da so vsa sredstva izčrpana. Na genovski kakor na haški konferenci je bilo največ spora o predvojni teritorniji zapadnih držav. To je znamenje, da imajo dalekosežen vpliv na stališče teh držav interesi izvestnih kapitalističnih skupin. Naravno je, da na ta način ne more priti do sporazuma. Zato Lloyd George išče smernice, ki bi bile vendarle korak naprej, smernice, ki pomenijo, da se tudi na strani starih držav pomika splošna politična perspektiva tja, kjer na najskrajnejšem koncu leži socialna revolucija. Tako moramo razumeti Lloyd Georgeovo stališče glede pacifikacije Evrope. Lloyd George misli, da bi splošno znižanje oborožene sile znatno razorožilo duhove in obrnilo evropsko mišljenje v mirovno smer. V premaganih državah bi se ojačila ona politična sredina, ki tvori prehod med dvema skrajnostima: med staro imperijalistično-militaristično reakcijo in med komunistično revolucijo. Ojačenje te sredine bi bilo za dolgo dobo najboljša jamstvo zdravega in uspešnega razvoja. Glavni temelji po vojni ustvarjenega stanja pa bi bili kljub temu nedotaknjeni, ker v novem duhu vzrasle generacije ne bi hlepele po masčevanju in delale za povratek antien regimov, niti bi šle daleč na levo. Zmagovite države bi tedaj ne izgubile najvažnejših pridobitev, marveč bi zavarovale svoje uspehe pred nevarnostjo revolucije. Pacifikacija Evrope ni utopična, če le odločilni državniiki premagajo svoje predsodke in prouče razpoloženje mas, ki ne vidijo v miru in mednarodni solidarnosti utopične sanjarije, temveč zahtevo časa, razuma in srca, problem civilizacije.

To mišljenje pa velja le tedaj, če vnaprej dovolj garancij, da bi se dal doseči časten in odkritosten sporazum z demokratično sredino Nemčije in če

se da v Rusiji sondirati teren za tako politiko, ki bi spadala v okvir široko demokratične evropske politike. Doslej se je toliko grešilo na obeh straneh, da ni moglo priti do razčističenja. Ali bo Lloyd George tudi tokrat naletel na francoski odpor in bo izvajal konsekvence iz njega, ali pa bo Francija uvidela dejanski položaj Anglije in se izogibala vsaki politični dogmatiki, na to nam bo odgovoril londonski sestanek.

Dnevna kronika.

— Izročitev slovenjegraškega darila kralju. Pod vodstvom slovenjegraškega okrajnega glavarja dr. Ipavca se poda deputacija slovenjegraškega, mariborskega in šoštanjskega sodnega okraja v avtomobilih na Bled, da pokloni Njenemu Velicanstvu kralju Aleksandru I. in Njenemu Velicanstvu kraljici Mariji kot poročno darilo obmejnega slovenjegraškega političnega okraja krasno vprego za 4 konje s srebrnimi okovi. Deputacija bo sprejeta v kraljevem dvorcu na Bledu v četrtek, dne 3. t. m. ob 11. uri dopoldne. Poročno darilo bo vse v najkrajšem času ter okinčano s trakovi v državnih in slovenskih barvah. Tudi avtomobili v kojih se bodo člani deputacije vozili, bodo okrašeni z zelenjem in cvetjem ter z državnimi in slovenskimi zastavami.

— Ali niso šolski nadzorniki že odveč? Prejeli smo in priobčujemo sledeči zelo značilni slučaj: Šolski nadzorniki so pravzaprav že sedaj odveč, da s pravno vrhovni medzavezniški svet še ni potrdil klerikalne slovenske republike! Šolska uprava si lahko prihrani izdatke za šolsko nadzorstvo. Nadzorstvo in ocenjevanje učiteljstva se lahko vrši brezplačno, in kar je posebno razveseljivo, resnično nezmotljivo po fajnštrih in — cerkvenih ključarjih. V večjem kraju blizu železnice je bila razpisana nadučiteljska služba. — Ker ima po doslej še veljavnih predpisih tudi krajni šolski svet izrekati svoja mnenja o poedinih kompetentih ter jih predlagati, je storil tu tudi tamk. krajni šolski svet, a na povsem edino pravilni način. Komandir kraj. šol. sveta, veleč. gospod župnik se ni zadovoljil z uradnimi ocenami šol. oblasti. Na njegovo zapoved se je sklenilo, počakati z oddajo mnenj tako dolgo, da dobi veleč. gospod od kr. šk. župnijskih uradov, kjer službujejo poedini prosilci, merodajne službene opise! Zloben slučaj pa je hotel, da so bili vsi kompetenti, precejšnje število, opisani slabo, nekateri skrajno slabo. Postavljeni so bili v »strahovito brezversko luč«. K nekemu kompetentu sta prišla en član tega famoznega šol. sveta in en cerkveni ključar, da se na lastne oči prepričata, kao izgleda strahovito brezverski nadučitelj. Dobila pa sta baje boljši utis, kakor je bil utis po opisu tamk. fajnštrah. — Slučaj se je sporočil tudi nadrejeni šol. oblasti. Prepričani smo, da bo poučila krajni šolski svet, kako mora postopati pri oddaji mnenj o kompetentih.

— Obmejna veselica, ki se je vršila v nedeljo 30. julija pri Sv. Duhu na Ostrcem vrhu, je dobro uspela. K temu je

mnogo pripomoglo Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru, ki se je polnoštevilno odzvalo pozivu, zavedajoč se narodno-obrambnega in prosvetnega dela ob državni meji. Aranžerji so svoj nalog dobro rešili; prav lepo sta pri »Snegulčici« sodelovala otroka g. prof. Družoviča; pa tudi domači otroci so svoje vloge dobro rešili. Vreme je bilo krasno, razpoloženje ob zvokih domače godbe in petju mariborskih akademikov izborna. Pogrešali smo pa mnogo, mnogo gostov iz Maribora, pred vsem Slovensko planinsko društvo, ki se izleta na mejo ni udeležilo.

— Mariborski akademiki »Prosvete« so se v nedeljo polnoštevilno udeležili obmejne prireditve na naši eksponirani točki Sv. Duh. S tem izletom so storili važno prosvetno delo med tukajšnjim prebivalstvom, ki je običajno njih pevski zbor. Zapeli so nekaj krasnih narodnih pesmic in si s tem pridobili naše ljudstvo, ne samo to stran, ampak tudi onstran državne meje. Pripomogli so k dobremu moralnemu in gmotnemu uspehu, obmejno ljudstvo pri Sv. Duhu jih ne bode pozabilo. Iskrena hvala in — na svidenje!

— Razpis oddaje stalnih učnih mest na meščanskih šolah v Sloveniji. Višji šolski svet razpisuje v stalno oddajo sledeča učna mesta: Na dekliški meščanski šoli v Celju 4 mesta in sicer 1 mesto stalnega kateheta ter po eno mesto stalne učiteljice za I., II. in III. skupino; pristojni okrajni šolski svet je mestni šolski svet v Celju, prednost imajo pri III. skupini učiteljice z izpitom iz telovadbe pri I. skupini pa one usposobljene za srbohrvaščino. Na deški meščanski šoli na Jesenicah 6 mest in sicer po 1 mesto učiteljev za I., II. in III. skupino ter po eno mesto učiteljice za I., II. in III. skupino, okrajni šolski svet Radovljica. Na deški meščanski šoli v Dolnji Lendavi 3 mesta in sicer po eno za I., II. in III. skupino, okrajno glavarstvo, šolski oddelek v Murski Soboti. Na deški meščanski šoli v Krškem (koedukacija) 4 mesta in sicer po eno mesto za učitelje I. in II. skupine ter 2 mesta za III. skupino, okrajni šolski svet v Krškem, prednost pri I. skupini imajo oni usposobljeni iz srbohrvaščine, pri III. pa oni iz telovadbe za meščanske šole. Na I. dekliški meščanski šoli v Ljubljani 7 mest in sicer 1 učiteljice za I. skupino 2 učiteljice za II. skupino, 1 za III. skupino, po eno z učno obveznostjo tudi na II. dekliški meščanski šoli a) za telovadbo, b) za petje in glasbo, c) za moderne jezike (francoščino, angleščino), mestni šolski svet v Ljubljani, za I. skupino treba usposobljenost iz srbohrvaščine. Na II. dekl. šoli v Ljubljani 1 mesto učiteljice za I. skupino, mestni šolski svet v Ljubljani, prednost imajo one s srbohrvaščino. Na I. deški meščanski šoli v Ljubljani 5 mest, po eno mesto I., II. in III. skupine, po 1 mesto z učno obveznostjo tudi na II. deški in sicer a) za telovadbo, b) za petje in glasbo. Na II. deški meščanski šoli v Ljubljani 1 mesto za I. skupino. Na deški meščanski šoli v Ljutomeru 3 mesta in sicer 1 mesto za I. skupino in srbohrvaščino ter po 1 mesto za II. in III. skupino, okrajni šolski svet Ljutomer. Na I.

dekl. mešč. šoli z nemškim učnim jezikom z Mariboru 1 mesto za učiteljico francoščine z učno obveznostjo na I. in II. dekliški in deški mešč. šoli v Mariboru, mestni šolski svet Maribor. Na II. dekliški mešč. šoli s slovenskim učnim jezikom v Mariboru 4 mesta in sicer po 1 mesto z učno obveznostjo na obeh dekliških mešč. šolah, a) za telovadbo, b) za petje in glasbo, eno službo za I. skupino in srbohrvaščino ter eno za I. skupino. Na deški mešč. šoli s slovenskim učnim jezikom in z nemškimi vzporednicami 4 mesta in sicer eno za I. skupino s srbohrvaščino ter po eno za I., II. in III. skupino. Na dr. mešč. šoli v Murski Soboti 4 mesta in sicer po 1 mesto za a) I. skupino in srbohrvaščino, II. in III. skupino, dalje za telovadbo (z obveznostjo da poučuje v mejah uč. obveznosti tudi druge predmete na meščanski šoli in telovadbo na realni gimnaziji). Na meščanski dekliški šoli v Ptuj 2 mesti in sicer 2 mesti za III. skupino, mestni šolski svet Ptuj. Na deški mešč. šoli (koedukacije) v Ribnici 3 mesta po eno za I., II. in III. skupino, okrajni šolski svet Kočevje. Na deški mešč. šoli (koedukacija) v Slovenjgradcu 3 mesta, po eno za I., II. in III. skupino okr. š. sv. Slovenjgradec. Na deški in dekliški mešč. šoli pod skupnim vodstvom v Trzinu 7 mest, po eno za učitelje I., II. in III. skupine, po eno za učiteljice I., II. in III. skupine ter eno za učitelja I. skupine in srbohrvaščine. Rok za vlaganje prošnje poteče 20. avgusta tega leta. Prosilci naj vlagajo pravilno kolokovane in s potrebnimi dokumenti opremljene prošnje potem pristojnega šolskega vodstva (ravnateljstva) na neposredno nadrejeni okr. (mestni) šolski svet, ki prošnjo opremi z uradno kvalifikacijo ter vpošlje spise pristojnemu šolskemu svetu v stavitev tropredloga. Prosilci za več mest, morajo vložiti za vsako posebno prošnjo.

— Ruski častnik ustrelil kmeta. Kakor poroča »Tagespost«, je ruski ritmojster Aleksander Desynov v pijanosti ustrelil posestnika Triebela pri Sv. Ani na Aignu. Desynov se zdaj nahaja v zaporu v Murski Soboti.

— Aretacija slovenskega »komuniste« na Dunaju. Iz Dunaja nam poročajo: V soboto je bil v Pratu aretiran brezposelni strojni ključavničar Anton Pečnik, ki ni imel potnih listin. Rečnik je doma iz Konjice v mariborski oblasti. Med zaslišavanjem je izpovedal, da je v Hamburgu skupno s 3 drugimi komunisti z nožem napadel nekakega stražnika in ga težko ranil. Vsed tega je zbežal iz Hamburga in hotel pobegniti domov v Konjice.

Dopisi.

Kamnica pri Mariboru. Že dalje časa prihajajo v našo vas nevedni ljudje s steklenicami urina ter povprašujejo po »zdravniku doktorju« Lacknerju. V pojasnilu in svarilo ljudem, ki bi se lahko naselili, objavljamo, da g. Lackner ni nikak zdravnik in ne doktor, ampak iz Zemuna k nam privandran Švab, trgovec z železnino, torej navaden mazač, ki se poleg tega peča tudi še s spiritizmom in hipnotizmom. Kamničani.

široko. Pred ustanovitvijo tukajšnje »Lj. univ.« je predaval v Mariboru univ. prof. g. dr. Ozvald o pravi ljudski univerzi in njenih nalogah. Pisek teh vrstic je objavil v 264. in 265. številu »Tabor« obširnejši članek o raznih oblikah ljudskih vseučilišč. Zelo informativen je dr. Ozvaldov spis »Izobraževanje naroda« v »Njiv« 1. 5. junija.

Mariborski ustanovitelji so upoštevali vse stvarne pomisleke, spoznali tudi važnost argumentov g. prof. Ozvalda, kljub temu so šli svojo pot. Res je, da se naša »Ljudska univerza« ne nanaša na dosedanje oblike ljudskih vseučilišč, ki je nastala po vzorcu danske hōjskole, pa tudi ne na francoski tip ljudskih vseučilišč, ker oba tipa podajata sistematično izobrazbo. Naša »Ljudska univerza« — enako kakor celjska in zagrebška — je bolj podobna srednješolskim ekstenzijam pravzaprav pa je društvo, ki ima namen, da prireja redna predavanja vseh mogočih predmetih in vprašanj brez sistema in brez kake določene tendence.

(Konec prihi)

I—us:

Ljudska univerza v Mariboru.

Koncem junija je tukajšnja Ljudska univerza zaključila svoj prvi semester. Treba je, da napravimo njeno prvo bilanco in na podlagi te bilance začrtamo smernice za bodoče delo.

Ustanovljena je bila dne 18. januarja t. l.; deset dni pozneje se je vršilo prvo predavanje. Predaval je prof. Favai: Kaj je prava izobrazba in kaj ni? Na to so se vršila v kronološki vrsti sledeča redna predavanja:

Dr. M. Kovačič: O narodnih pesmih. Ravnatelj M. Pirc: O naselitvi Jugosl. na današnjem ozemlju. Prof. dr. Fr. Kovačič: Predpogoji za rešitev socialnega vprašanja. Prof. I. Favai: Politično življenje in naziranje antike. Gdč. Štebijeve: O zaščiti dece. Doc. dr. Matko: Kako se človeško telo brani proti boleznim. I. Favai: Oton Zupančič, z recitacijo. Prof. dr. Medved: O zgodovini Maribora in mariborskih spomenikih. Inž. J. Kukovec: Tehnika in kultura (2 pred.). Božidar Borko: O

bodočnosti človeštva. Skrbnišek, recitacija Cankarja. Favai. Diskusijski večer o problemih filozofije. Šimnie. O islamu. Dr. Lj. Pivko: Kaj združuje narode, zlasti Slovane. Dr. Lj. Pivko: O ilirizmu. Dr. J. Jan: O bankovcih in njih vrednostni meri (2 pred.). R. Crnić (Zagreb) O moru i pomorstvu. Favai: Moderni liriki. Gr. Bostunič. O ruski literaturi zadnjih 150 let. Gr. Bostunič: Pravljica o don Juanu. Izredna predavanja: Gr. Bostunič: O okultizmu. Gr. Bostunič: O angleški politiki v Indiji.

Vršila sta se dva tečaja in sicer: tečaj za kemijo (prof. Pirnat) in tečaj za fiziko (prof. Pečovnik). 6—10 predavanj z eksperimenti. Nameravan je bil tudi splošno-izobraževalni tečaj, ki se je pa preložil na prihodnjo sezono.

Predavanja je obiskovalo povprečno 100 ljudi. Oba tečaja sta bila popolnoma zasedena. V splošnem je vladalo za »Ljudsko univerzo« živahno zanimanje in je pristopilo k društvu čez 100 rednih članov. Sicer društvo ni uživalo nobene gmotne podpore; velikodušnosti g. okr. glavarja dr. Lajnšiča se je zahvaliti, da ni imelo finančnih

težkoč, ki bi ga utegnile zadušiti že v prvem letu obstoja. Upati je, da bo mariborsko občinstvo uvidelo, kaj pomeni društvo »Ljudska univerza«, ki je edina ljudsko-izobraževalna institucija v Mariboru, okoli katere so zbrani vsi slovenski sloji v Mariboru in ki prireja redna tedenska predavanja, dostopna vsemu občinstvu. Že sedaj apeliramo na posameznike in na razne zavode, da podpro z denarnimi podporami plemenito in občekoristno delo »Ljudske univerze«. Vlada pa bo le storila svojo dolžnost, če bo naklonila društvu izdatno podporo, da se bo lahko razvijalo in razširilo svoj delokrog.

Suhoparni podatki, ki smo jih ravnokar navedli, ne povejo nič več kakor to, da so se vršila predavanja in da jih je obiskoval razmeroma prav neznamen odstotek mariborskega prebivalstva. — Ali so imela predavanja tudi kaj pozitivnega uspeha? So li upravičeni prigovori, da »Ljudska univerza« v svoji sedanjí obliki ne more dvigniti nivoja ljudske izobrazbe in da njeno delo ne prinaša pravih in trajnih sadov?

O tem bi se dalo pisati na dolgo in

Konjice. Premješčen je od našega glavarstva g. Hinko Zajc v Ljubljano. Daši državni uradnik je imel lepo lastnost, da je vsak čas deloval v veliko vnuemo v naših narodnih društvih in zgubi z njim naš Sokol in Čitalnica požrtvovalnega brata, družabnika. Da pa znamo v našem trgu ob se verni meji ceniti onega, ki je deloval v narodnem smislu, je po dolgih letih pokazalo naše vedno čilo društvo Čitalnica, da se je dostojno poslovilo od svojega člana. Mesto imenovanega gospoda pa je poslala vlada sem nekega goda, ki je ves navdušen, da ekzistira pri nas tudi »Orli«.

Sv. Trojica v Slov. gor. Naši nemurji se še vedno šopirijo in široko nastijo tukaj; nekateri so bolj, drugi zopet manj korajžni. Saj si še »korajžno« upajo pripeljati javno modriž v gumbice in potem v visoko glavo promerirati po trgu kot v kakem resnično nemškem gnezdu. Drugi se pa sestajajo zopet s svojimi istomiselnimi kolegi po noči, kjer potem debatirajo o tem in onem — seveda v nemškem jeziku. To so »zajčki«, ki zahajajo ponoči v tuj zelnik. Jezijo se in hudujejo nad večernimi pesmimi naših vaških fantov, češ: »Windische Lieder kena mi abo wol net vertrogen« in sljčno. Imamo pa še tretje vrste ljudi; to so oni, ki še vedno smatrajo za bolj nobel, če goflarijo po nemško. Smatrajo še vedno blaženo nemščino za oni zvišeni jezik, ki bi se ga po mnenju teh — morala posluževati inteligenca. Res žalostno, da se še v tej dolgi dobi nacionalne svobode njih razum in spoznanje nista zjasnila in še v svojih avstrijskih zaslepljenosti hitijo slepi in gluhi naprej — kam, pač najbrže sami ne vedo. Če teh razmer ne bo brž konec, pridemo prihodnjic na dan z imeni teh naših »vzvišenih« ljudi in četudi so to mogoče naši jugoslovenski uradniki — državni nameščenci. Torej!

Prekmurje.

Murska Sobota. Dne 28. julija se je vršil v Murski Soboti železniški sestanek, ki ga je sklical predsednik trgovskega gremija v Murski Soboti g. Brumen in h kateremu so bili povabljeni tudi obrtniki iz okrajev Murska Sobota in Beltinci. Na razgovoru je bilo vprašanje železniške proge Murska Sobota-Beltinci-Ljutomer-Ormož. Sestanka so se udeležili med drugimi tudi gg. okrajn. glavar Lipovšek, notar Koder in množični trgovci in obrtniki. Sklenile so se smernice za železniški shod v Ljutomeru. (Glej naše poročilo v »Taboru« z dne 3. t. m. Op. ur.) Istega dne se je vršil enak sestanek v Beltincih, ki sta ga sklicala v imenu trgovcev in obrtnikov gg. Pet. Osterc in Vekoslav Kralj. Ta sestanek pa je razbil nek občinski svetovalec, ki se je nekoliko preveč razvnel in je začel razgrajati, češ, kaj bodo nam domačinom razlagali Štajerci in Kranjci. To je dokaz, kako globoko še tude nekateri domačini v svoji madžaronski vzgoji. Madžari iz Brada in Vilarja so smeli Prekmurcem ukazovati in jih izkoriščati, Slovenci ene krvi in enega jezika pa bi ne smeli delati v korist Prekmurja!? Ne osmešite se, domačini!

Beltinci. Dne 30. julija so priredili prekmurški dijak v šolskem vrtu diletantsko predstavo »Sanje« in »Zob za zob«, ki je dobro uspela, da si je bil obisk slab. Treba je še orati ledino in ljudi odvajati za kulturno delo.

Kratke vesti. G. Lj. Pintarič, posestnik paromlina v Beltincih, je dal napraviti pri mlinu prvovrstno parno žago. — Turniški mladeniči prirede dne 5. t. m. vrtno veselico v prostorih gostilne Štefanec.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(Od 8. do 17. septembra.)

Stavbena razstava. Na večstransko željo je stopil razstavni odbor v stik s tukajšnjimi in inozemskimi stavbenimi podjetji v svrhu prireditve posebne stavbene razstave, ki je ravno sedaj, ko se snuje pri nas stavbena akcija in se splošno oživlja stavbena podjetnost, velevažnega pomena. Ker se je prijaviilo zadostno število tvrdk, ki so pripravljene, razstaviti modele novih mo-

dernih stavb, ki omogočajo zidanje kljub vladajočim draginjskim razmeram, je razstavni odbor sklenil, otvoriti poseben oddelek za stavbeno razstavo. Pozivljamo vse stavbenike in stavbena podjetja, ki se žele udeležiti razstave, da se prijavijo najkasneje do 15. avgusta t. l. Opozarjamo na to, da je za dovoz predmetov dovoljen na železnici 50% popust. Na prepozno došle prijave se razstavni odbor ne more več ozirati.

Tretja umetniška razstava kluba »Grohar«. Istočasno in združeno s Pokrajinsko obrtno razstavo se bo vršila v telovadnici dekliške ljudske in meščanske šole v Cankarjevi ulici (vhod preko razstavišča obrtne razstave v Prešernovi ulici) tudi tretja umetniška razstava kluba »Grohar«. Klub »Grohar«, ki se je ustanovil po osvobojenju Maribora, je združil v enotno organizacijo vse upodablajoče umetnike mariborske oblasti ter priredil doslej že dve dobro uspeli razstavi, stopi sedaj v tretjič pred našo javnost. Člani kluba »Grohar«, ki se s svojimi deli udeležijo sedanjih tretjih umetniških razstav so se udeležili večinoma tudi V. jugoslovenske umetniške razstave v Beogradu o priliki kraljeve poroke in to, kakor so vsi listi poročali, z jako lepim uspehom. Tretja umetniška razstava »Groharja« bo nudila celotno sliko razvoja naše narodne upodablajoče umetnosti v mariborski oblasti ter bo za razvoj našega umetniškega in kulturnega življenja velikega pomena, radi tega je tudi naravno, da vlada za to razstavo že sedaj povsod veliko zanimanje.

Mariborske vesti.

Maribor 3. avgusta 1922.

Gostilniški davek.

Socijalistični klub mariborskega občinskega sveta, ki ima menda patent na občinske davke, je predlagal zopet nov davek, nekaj gostilniški (ali »požrešni«) davek. K vsakemu računu v gostilni naj se pribije še 10% kot občinski davek. Odsek je nato znižal odstotke od deset na pet. Malo je manj-kalo, da socijalistična večina tega davka ni sprejela kar meni nič tebi nič. Obč. svet, dr. Sernee se je temu uprl ter predlagal, naj se razprava preloži do prihodnje seje, da se da s tem tudi občinstvu prilika, da izrazi svoje mnenje. Prosimo naše čitatelje da nam na kratko odgovore na sledeča vprašanja:

1. Ali ste za to, da se uvede gostilniški davek?
2. Kakšne davke predlagate v svrhu kritja deficita mestne občine.

Odgovore objavimo v prihodnji nedeljski številki. —o—

m »Volksstimme« in akcija za pomoč gladujočim v Rusiji. Na našo zadnjo notico pojasnjuje zadnja »Volksstimme«, da ni mislila s primerjavo češkoslovaške industrije z gladom v Rusiji nastopati proti tej industriji. Lepo in prav, vendar pa naj nam »Volksstimme« oprosti, ako v zvezi s tem mimogrede omemo še nekaj drugega. Mi smo načelni nasprotniki boljševizma, a kljub temu, smo bili vedno in smo za pomoč gladujočim, pa naj bodo to tudi sami boljševiki. V resnici pa so reveži v Rusiji, ki umirajo gladi žrtve boljševizma, ki izhaja iz istih Marxovih idej, kakor »Volksstimme« in katere je »Volksstimme« često povzdigovala v deveta nebesa in se tudi še sedaj, kljub moskovskemu procesu proti socializmu drži rezervirano, pač zato, ker ima tudi med svojimi čitatelji precej komunistov. In vendar, istočasno, ko se »Volksstimme« in z njo ves svet trudi, da bi ublažilo bedo gladujočih v Rusiji, razpošilja moskovska propaganda težke milijone frankov za razširjanje komunizma po raznih državah Evrope in drugod. Zakaj ne porabi teh milijonov, ki prese-gajo daleč one, ki jih je svet zbral za gladujoče, raje za pomoč gladujočim svojim državljanom? Ako je »Volksstimme« res človekoljubna in pravična, potem naj enkrat udari raje nego po nas po boljševikih, toda tega doslej še ni storila, in kakor izgleda tudi ne bo, ker ve, da bi s tem indirektno udarila tudi sama na zobeh.

m Naša notica o policijskih zaporih je zadela tudi »Volksstimme«, ki se v zadnji številki pere ter pravi, da naj za zapore skrbi policijsko ministrstvo in ne občina in da so proti popravilu glasovali tudi demokratiški občinski odborniki. Na prvo njeno trditev ji enostavno povemo, da je poslopje, v katerem se nahaja policijski komisariat, torej tudi zapor, last mariborske mestne občine in ne policijskega ministrstva in je torej občina dolžna izvrševati popravila. Kar pa se tiče demokratov, niso postopali nelogično, ker oni niso nikoli ne pisali ne govorili o zaporih, pač pa so to storili socialisti in klerikaleci.

m Incident na glavnem kolodvoru. Včerajšnja »Marburger Zeitung« je prinela poročilo, da je carinski uradnik g. Ludvik Zorzut izval ob priliki prenosa ponesrečenega Rusa incident ter nevalificirano napadel člane rešilnega oddelka. Kakor doznavamo, pa se stvar ni odigrala tako. Ko so člani rešilnega oddelka prišli na kolodvor ter našli poleg ponesrečenega Rusa g. Zorzuta, so ga pričeli nemško izpraševati o nesreči itd., na kar je omenjeni gospod izdal mirno in dostojno vprašal enega čista med njih, če nobeden ne zna slovensko, za kar je imel popolno pravico. To pa je gospoda, ki je izgledal, da ni docela trezen, razburilo tako, da je g. Zorzuta sunil s prstom v prsa, na kar pa ta vendar ni reagiral. Koga zadene tu krivda je torej jasno in zato je netrustno napravljati iz tega nacionalno »afero«. Jugoslovenski državni uradnik ima predno se poslužuje tuje-ga jezika, vendar popolno pravico vprašati stranko s katero občuje, če ne zna državnega jezika. Kaj bi se zgodilo v Gradcu, Celovcu ali Trstu kake-mu Slovencu, če bi ogovoril tamkajšnje državne uradnike slovensko, niti ni treba omenjati.

m Izrednega občnega zbora Zdravniškega društva v Mariboru, ki se vrši danes zvečer v Celju in na katerem se bo razpravljalo o važnih zdravstvenih vprašanjih, se udeleži tudi narodni poslanec g. dr. Kukovec.

m Velika zajčerejska razstava. Prvo zajčerejsko društvo za Slovenijo priredi v soboto dne 5. in nedeljo dne 6. avgusta na vrtu gostilne Andr. Halbwidl, Maribor, Jurčičeva ulica 7, veliko zajčerejsko razstavo pod protektoratom gospoda župana Viktorja Grčarja. Razstavijo se zajci vseh pasem, kakor tudi pridelki iz zajčje kožuho-vine in iz zajčjega usnja. Otvoritev razstave v soboto ob pol 11. uri dopoldne po gospodu županu. Istočasno se vrši pouk in pojasnilo o zajčereji.

m Mesto venca na grob »Frid. Kavčiča« so darovali žandarmerijski oficirji v Mariboru znesek 50 dinarjev v prid Dijaški kuhinji. Denar v našem uredništvu.

m Predavanje prof. Bostuniča, ki bi se imelo vršiti v petek zvečer v mali kazinski dvorani, je odpovedano, ker je g. predavatelj hripav.

m Prihodnjo nedeljo, dne 13. avg. 1922, se vrši v Pékrah, na vrtu gostilničarja g. Kmetiča veselica v prid narodni šoli. Spored: Igra »Šivilja Klara«, po končani igri petje in godba. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki se z hvaležnostjo sprejmejo.

m Nepreviden voznik. V precejšnjem »razpokoženju« je peljal včeraj po Aleksandrovi cesti mesarski pomočnik Karl Smisl enovprežni voz. Njegovo nestalno ravnotežje je vplivalo tudi na konja in kmalu je bil voz za kostanje. Smisl se je pobiral s tal, »zaloga« obstoječa iz mesarja Adlerja in njegove žene pa si je tipala kosti. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča. Nepreviden voznik se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

m Razbit komunizem. 42letna Rozalija T. in branjevka Franca L. sta dolgo živeli lepo in mirno po komunističnih načelih. Delili sta stanovanje, kakor dve sestri. Branjevka je imela prehod skozi sobo njene sestanovvalke. Pred par dnevi pa je ta komunizem nenadoma razletel. Zalika in Franca sta se stopili. Zalika je bila močnejša ter je svojo nasprotnico s svojimi morda preveč dolgimi nohti neusmiljeno obdelovala. Končno besedo bo imelo sodišče.

m Državna borza dela v Mariboru, Stalna ulica 4. Telefon int. 215. Stanje delovnega trga. Tedensko poročilo za čas od 23. 7. do 29. 7. 1922. Prostih mest

je bilo prijavljenih 104 za moške, 71 za ženske, skupaj 175. Dela je iskalo 167 moških in 47 žensk, skupaj 214. Zaposliti je bilo mogoče 84 moških in 30 žensk, skupaj 114. Brezposelnih je ostalo 321 moških in 228 žensk, skupaj 549. Podpora (brezposelno je dobilo — moških, — žensk, skupaj —: promet od 1. jan. — 29. julija 1922. izkazuje 8289 strank in sicer 4058 delodajalcev, 4231 delojemalcev ter 1943 uspešnih nakazil dela. Delo dobijo: hlapeci, pastirji, majar, drvarji, rudarji, kamnosek, kovinoblikovalec, železostugarji, železolarji, kovino tiskači, kovinobrusači, kleparji, kotlar, kovači, modelar, mizarja, mizarji, sodarji, mlinarji, pleskar v Sušaku, peki, betonski delavec itd. Dela iščejo: ekonomski, hlapeci, majarji, vinarji, elektromonterji, mesarji, natakariji, trg. sotrudniki, tov. delavci in delavke, dninarji, črevljarji, pis. moči, sluge, kočijaži, vrtarji, šivilje in krojači, vzgojiteljice, varuške, kuharice, služkinje itd. Splošni pregled: Vsled pomanjkljivih prijav prostih mest je nemogoče zaposliti številne brezposelne. Delodajalce opozarjamo na zakon o zaščiti delavcev v Uradnem listu št. 74. z dne 13. VII. 1922. §§ 70. in 107., ker sicer se bo postopalo proti njim po določilih zakona. Na delovnem trgu primanjkuje mizarjev, zidarjev in kovinarjev vseh strok. Nimajo pa dosti zaposlenja ekonomski, elektrotehnik, mesarji, peki, črevljarji, trg. pomočniki, pis. moči, pom in tov. delavci, sluge in še nekatere redkeje stroke. Delavci, ki so brezposelni in iščejo dela, naj se zglase vedno pravočasno pri Državni borzi dela (od 9.—12. dop.), da jim bo kolikor mogoče takoj ustrezno.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23 ure. —

Sokolstvo.

o Telovadci pozor! Vsi telovadci morajo imeti na zletu šajkačo s kokardo in peresom. Kdor je nima, naj si jo nemudoma nabavi. Na zletu nastopimo toliko člani, kakor članice s prvimi 4 sestavami prostih vaj. Bratje vadiatelji in vadiateljice pazite, da se bodo izvajale vaje gladko in brezhibno.

Objave.

§ Mariborski bioskop. V četrtek, petek, soboto in nedeljo se predvaja v I. Mar. bioskopu »Quo vadis« velikan-ska drama v 6 činih. Ta film, ki je znamenit po velikanski režiji, izborni igri do danes še ni bil od nobenega drugega dela prekošen.

Sport.

: Lahka atletika. V soboto 5. t. m. se vrši ob 20. uri v dvorani restavracije »Maribor« sestanek članov lahke-atletске sekcije SSL »Maribor«, na kojega se vabijo i vsi oni ki doslej še niso članj kluba ozir. sekcije a bi hoteli v sekciji sodelovati.

: Gostovanje tujih moštev pri nas. Težkoče, ki so zvezane z aranžiranjem tujega moštva za tekmo z domačim, zamogel bo presoditi le oni, ki je imel s tem že opravka. Jasno je, da izrabi vsak klub prosti čas ali z gostovanjem ali pa — in to predvsem — z tekmo-njem doma, da si v slednjem slučaju sanira svoje finančijelno stanje, ki je pri nas žalibog ovira plodonosnemu delu vsakega kluba. Dobri klubi so vsled njih malega števila redno zaposleni in je njih pridobitev skoro izključena; od klubov slabejše kvalitete pa nimajo haska niti igralci niti publika. Razven tega pa je pri nas sportna publika tako maloštevilna, da je vsaka prireditve tekme s tujim moštvom — kar povzroča ogromne stroške — z finančijelnega stališča zelo opasna. — Ker pa imamo več klubov, ozirati se mora eden na drugega, ker bi sicer ob konkurenci oha vsled ravno navedene-ga dejstva utrpela veliko škodo. Da si vsak klub prizadeva pridobiti si goste dobre kvalitete je vsled dejstva, da se stem šola i moštvo i zadovolji publike in predvsem zadobi novih gmočnih sredstev, umevno. Če se pa to ne po-

sreči je temu krivo pač to, da so klubi že vezani za gostovanje drugam, kjer se jim more vediti večji interes tamkajšnje publike nuditi več; nikakor pa ne zadene krivda funkcionarjev. Toliko na večerajšnji članek.

Sportni klub Celje: Sportni klub Celje. Preteklo nedeljo se je vršila v Čakovcu prijateljska tekma med sportnima kluboma Celje in Čakovec, ki je končala z zmago Čakovca s 4 : 1 (0 : 0).

Plavalna tekma SK Celje. V nedeljo 6. t. m. se vrši ob 15. uri v kopališču Diana na Bregu letošnja plavalna tekma »Sportnega kluba Celje«. Spored tekme je sledeč: juniorji do 13. leta: dečki 100 m prosti stil, deklice 50 m prosti stil; seniorji 100 m prsno, 100 m hrbtno, 150 m prosti stil; dame 50 m prsno, 100 m prosti stil; juniorji: prosti stil; seniorji: skok z mesta in z zajetom, salto.

Gospodarstvo.

g. Industrijem in obrtnikom, ki avajajo potrebnosti za svoje industrije.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(27)

Edison-Bio je predvajala znane prizore na strešnem vrtu Atlantika, razkazovala peto mogočih stebrov prahu nad posameznimi gradilišči, kamenene vzganke, ki jih kvišku zaganja dinamit, nakrmiljevanje sto tisočev ljudi, jutranji prihod delavskih batalionov, je kazala moža, ki mu je skala utrla prsni koš in ki se narahlo sope, preden izdihne. Kazala je pokopališče predorskega mesta s petnajst svežimi gomili. Kazala je drvarje v Canadi, ki za Allana posekavajo gozd — razkazovala nebrojne množice obtovorjenih železniških voz, ki so vsi bili označeni s črkami A. T. S.

Film, ki je trajal deset minut in imel preprosto oznanilo »Železniški vozovi«, je učinkoval silno in zares presenetljivo. Tovorni vlaki, nič drugega. Tovorni vlaki na Švedskem, Ruskem, v Avstriji, na Ogrskem, v Nemčiji, na Francoskem, v Angliji, Ameriki. Vlaki z rudami, hlodjem, premogom, tračnicami, železnimi rebri, cevmi, brez konca in kraja. Njih stroji so čadili in vsi so drdrali mimo — vsi so drdrali! — mimo drdrali brez prestanka, tako da se je naposled njih drdranje in bučanje kar slišalo.

Na koncu se je še kazal kratek film: Allan gre s Hobbyjem v New Jerseyju.

Vsak teden je kazala Edison-Bio nov »Tunelfilm«, in vselej se je pojavil na koncu sam Allan v nekakšni priliki.

Dočim je Allanovo ime prej pomenilo komaj nekaj več nego ime letalca prvaka, ki ga danes proslavlja vse, jutri pa si zlomi tilnik in je pojutrišnjem pozabljen, je sedaj množica z njegovim imenom stvarno družila trdno spojene in jasne pomisli.

Štiri dni pred božičem so preplavali Newyork ter vsa velika in mala mesta Zedinjenih držav velikanski lepaki, razsežni kakor navozne plahte, in množica se je zbirala pred njimi vključno poslovni vnemi božičnega tedna. Ti lepaki so predočevali čarovito mesto, vele-morja hiš, razgledano z viška. Nikdar nikoli ni videl ali sanjal človek kaj takega! Sredi tega mesta, vsega v svetlih barvah (prav kakršen je videti Newyork ob soparnem, solnčnem jutru), je bila velikanska postajna naprava, proti kateri so bile postaje Hudson-River-Terminal, Central in Pennsylvania otroške igrače. Pri njej se je začnela delta globoko položenih železniških tirov. Črez tire, prav tako črez glavnege, ki je držal na dvojico predorskih žrel, so se prožili nešteti mostovi in obrobjali so jih vrtni nasadi z vodometi in cvetočimi terasami. Okoli postajnega square se je strinjala na tesno zgnečena mrgoljava tisočokenskih nebotičnikov: hoteli, prodajnice, banke, officebuildingi. Bulvarji, avenije, po katerih je mrgolelo množice in so se drevili avtomobili, električni in višinski vlaki. Brezkončne vrste hišnih skupkov, ki so se gubili v hlapovino obzorja. V ospredju na levi so bile videti bajne, očarljive pristaniške naprave, skladiščna poslopja, ladjenice, obrežine, kjer je grozničavo drgetalo od delovršbe, vse polno parnikov, dimnik kraj dimnika, jadnik pri jadniku. V ospredju na desni brezkončna, solnčna obala, polna pletenic, in zadaj orjaški kopahšni hoteli z vsem razkošjem. In pod tem omamno čarovitim mestom se je bralo: »Maca Allana mesta v desetih letih«.

Zgornji tretjini orjaškega lepaka sta bili solnčen vzduh. In prav zgoraj, ob robu, je krožil aeroplan, ne večji od goloba. Videlo se je, da meče pilot z roko črez okrajek nekaj, kar se je videlo izprva kakor pesek, a se je brž razrašalo, je frlelo, se razgrinjalo, se izoblikovalo v letake, izmed katerih so bili tisti, ki so se vesili tik nad mestom, tako širni, da je bilo moči razločno čitati, kar je bilo na njih natisnjeno: »Kupujte stavbiščal«.

Ta zamisek je bil Hobbyjev, kim uje bilo samo treba, da se potrkna na čelo, pa so se izcimile sila presenetljive reči.

Isti dan je bil lepak v primerni velikosti priložen vsem velikim novinam. Sleherni štirjaški črvelj Newyorka je bil pokrit s temi letaki. Po vseh bureauih, restorantih, barih, saloonih, vlakih, postajah, ferriboatih, vsepovsodi si naletel na čudežno mesto, ki ga

ške in obrtniške potrebe, naznanja trgovska in obrtniška zbornica, da se imajo kolkovati po obstoječih novih odločbah, prošnje za izdajanje potrdil v svrhu carineprostega uvoza, počenši s 1. avgustom 1922, s kolkom za 3 Din. in potrdila s kolkom za 10 Din. Zbornična taksa pa znaša tudi za naprej le 5 Din.

Trgovina, obrt in industrija.

Premeščenje čeških tovarn na Madžarsko. Češka valuta in nastala stagnacija v češki industriji je primorala več tovarn, da se presele na Madžarsko. Dosedaj se je premestilo šest tekstilnih tovarn. Med drugimi se izseli tudi Weinova tekstilna tovarna v Kismarku in Mautnerjeva iz Bratislave. Tudi tovarne za emailirano posodo se nameravajo izseliti na Madžarsko.

Železniška konferenca v Carigradu. V Carigradu se je vršil te dni sestanek delegatov državne železnice SHS, Južne železnice SHS, Bolgarije, Rumunije, Grške in orientalskih železnice radi sporazuma o razdelitvi odgovor-

nosti za slučaje nedostatkov ali izgube prtljage, ki se prevaža s simplonskim ekspresom. Na sestanku se je razpravljalo o direktni tarifi za potnike in prtljage v direktnem orientskem vozu.

Steklena industrija na Poljskem. Od obstoječih 50 steklarn na Poljskem jih obratuje 30. Nizka valuta in velika naročila iz inozemstva povpešujejo razvoj steklene industrije na Poljskem. Vsled visoke valute Češko-slovaška ne more konkurirati.

Češko-slovaška-bolgarska parobrodna družba za plovbo na Donavi. Iz Prage poročajo, da namerava trgovinska zbornica v Ruščuku osnovati češko-slovaško-bolgarsko parobrodno družbo za plovbo na Donavi. Udeležena bi bila Češko-slovaška z dvema, a Bolgarska z eno tretjino glavnice.

Znižanje železniških tarif v Angliji. S 1. avgustom se znižajo v Angliji železniške tarife za 12 odst.

Zvišanje poštne brzajav in telefonskih pristojbin v Avstriji. Glavni odbor narodne skupščine je izdal vladi pooblastilo, da samostojno zviša poštne, brzajavne in telefonske pristojbi-

ne. Poštne pristojbine za inozemstvo se bodo početvorile, tako da bo stalo pismo v inozemstvo 200 K. Istočasno napoveduje »Wiener Zeitung« nov zvišanje cenam tobačnim izdelkom.

Povišanje glavnice Alpinske montanske družbe. Z Dunaja poročajo: Končno se je dosegel sporazum med vlado in upravo Alpinske montanske družbe glede kurza novih akciij. Uprava bo ponudila starim delničarjem 250.000 novih delnic po 200 nominala po kurzu 60.000. Družbina glavnica se bo s tem povečala za 15 milijard.

Ponudba posojila Poljski. Kako poročajo listi, je neki angleško-belgijski bančni konzorcij ponudil poljski vladi dolgodobno posojilo v znesku 2 milijona funtov šterlingov za nabavo železniskega materiala.

Žetev v Madžarski. Po službenih podatkih se pričakuje, da bo dala letošnja žetev 11.43, rž 5, ječmen 4.39, oves 3.31 milijona metrskih stotov.

Ugodno stanje sladkorne pese v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je stanje sladkorne pese v Nemčiji povsod povoljno.

Allan kani pričarati iz pesčin. Posmehljivali so se mu, osupavalo jih je, divili so se mu, zvečer pa je vsakdo prav natančno poznal Maca Allan City: vsemu Newyorku se je zdelo, da je že bil v Maca Allana mestu!

Zares, ta dečko je znal narediti, da se je o njem govorilo!

»Bluff! Bluff! Fake! The greatest bluff of the world!«

Toda med desetimi, ki so kričali »bluff« je bil vselej videti eden, ki je vil roke, druge stresal za rame in kričal, da je osinjeval:

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Ekonom, samec, praktičen v vseh panogah gospodarstva, išče službo v Sloveniji. Ptui, Marijin dvorec. 1324 2-1

Soba išče gospod pri mali družini blizu kolodvora, če mogoče s hrano. Naslov: Hotel »Maribor«, soba 4, Danič. 1326 2-1

Bančni uradnik išče meblirano sobo, po možnosti v središču mesta, z električno razsvetljavo ter hrano. Cenjene ponudbe na upravo »Tabor« pod št. 1297. 1297 3-3

Velik, v sredi mesta ležeč lokal, na prometni cesti z telefonom in skladiščem, se odda. Ponudba pod »Priložnost« naj se vpošleje na upravništvo »Tabor«. 1325 3-1

Kompletna garnitura za jedilnico se odda v našem družini brez otrok. Naslov: pove uprava. 1323

Prodaja se nova spalna soba. Naslov: Maistrova ulica 16-11, vrata 8. 1318 2-2

Lepa klubska garnitura se ceno prodaja. Naslov se izve v upravi. 1304 3-2

Enonadstrepna hiša v Mariboru. Vojasniška ulica 18 ali Langusova ulica 5, z 18 mebliranih sob, kopalno sobo, kuhinjo, klenjskim hlevom za 5 konj, primerno za ameriškanski bar ali tovarno, je na prodaj. 1305 3-2

Dobro mleko in drugi mlečni izdelki se dobijo v mlekarini Ivana Golob, Slovenska ulica št. 16. 1266 10-6

V brivnici »Union« na Glavnem trgu prvovrstna postrežba in popolnoma znižane cene. 1278 7-5

Seno, slam, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

2 vagona goveje živine

franko slavonske postaje, se po nizki ceni prodaja. — Vprašati: Lippert, Tattenbachova ulica 13. 1329

Dražba avta

okrajnega zastopstva v Ormožu se vrši dne 14. avgusta 1922 ob 11. uri predpoldan na dvorišču gosp. A. Kreutza, ključavničarja v Ormožu. Avto je tovorni 2-tonski, trdke »Fiat« z železnimi obroči ter v dobrem stanju. Vzklicna cena 60.000 kron. 1276 3-3

Redna zveza z New-Yorkom

preko Bremena, Southampton, Cherbourg se vzdržuje s prekrasnimi velikimi osebnimi parniki vlade Združenih držav

„George Washington“, „Amerika“
„President Pierce“, „President Taft“, „President Roosevelt“

in še drugimi. Krasne sobe, najboljše kuhinje in vse mogoče udobnosti.

UNITED STATES LINES

BERLIN W 8: Unter den Linden 1 1157
ZAGREB: Vistarska cesta, Mihanovičeva ulica
in vsi večji polni uradi.

Generalni zastopstva: Norddeutscher Lloyd, Bremen.

Knjigovodkinjo

ki je delala že v večjih obratih ter izvežbana osobito v vodstvu mezdne knjige, išče proti dobri plači

Jugoslov. Lloyd d. d. Maribor
Ruška cesta 45. 1291 2-4

Predstaviti osebno od 9.—11. in od 15.—17. ure

Zahtevajte povsod »TABOR«

Perfektno

stenotipistkinjo

z večletno prakso, zmožno slovenskega, hrvatskega in če mogoče nemškega jezika, išče proti dobri plači

Jugoslov. Lloyd d. d. Maribor
Ruška cesta 45. 1292 2-4

Predstaviti osebno od 9.—11. in od 15.—17. ure